

Силабус
навчальної дисципліни
Соціально-гуманітарні науки (філософія, соціологія, політологія)
2021-2022 навчальний рік

Освітня програма	Фізична терапія, ерготерапія у травматології та ортопедії
Спеціальність	227 Фізична терапія, ерготерапія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач	Дуденок Валентина Іванівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри історії та філософії.
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/gef/structure-gef/kaf-istor/composition-kaf-istor/dudenok/
Контактний телефон	+380993007015
Е-mail викладача:	vi_dudenok@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Вівторок 13.00-14.15

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
6 / 180 3кр – 1 семестр 3кр – 2 семестр	32 1 семестр – 16 2 семестр – 16	28 1 семестр – 14 2 семестр – 14	120 1 семестр – 60 2 семестр – 60	1 семестр – екз. 2 семестр – екз.

Семестр: осінній, весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: філософія, соціологія, політологія, буття, взаємовідносини, устрій.

Мета та завдання курсу:

Метою навчальної дисципліни «Соціально-гуманітарні науки (філософія, соціологія, політологія)» є формування в здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про основи філософського, соціологічного та політологічного знання, розвиток критичного мислення, здатності до аналізу суспільних процесів, усвідомлення власної громадянської позиції, а також сприяння формуванню активної соціальної, політичної й етичної відповідальності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціально-гуманітарні науки (філософія, соціологія, політологія)» є:

- Ознайомити студентів з основними поняттями, категоріями та теоріями філософії, соціології й політології.

- Сприяти формуванню вміння аналізувати суспільні явища з позицій гуманітарного знання.
- Розвивати здатність до філософського осмислення світу, себе та соціальної дійсності.
- Формувати розуміння закономірностей розвитку суспільства, соціальних процесів і політичних систем.
- Виховувати громадянську самосвідомість, повагу до демократичних цінностей та прав людини.

Компетентності та програмні результати навчання:

- ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ПР01 Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПР02 Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- ПР12 Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
- ПР18 Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Зміст курсу:

Модуль 1. Філософія, соціологія, політологія.

Змістовий модуль 1. Філософія.

Тема 1. Філософія як форма світогляду. Що таке світогляд і які його типи? Яке місце філософії в системі світогляду? У чому полягає специфіка філософського мислення? Які основні функції філософії? Як філософія впливає на формування особистості?

Тема 2. Основні етапи розвитку філософської думки. Які особливості античної філософії? У чому полягає суть середньовічної філософії? Які нові ідеї з'являються у філософії Нового часу? Як розвивалася німецька класична філософія? Що характерне для сучасної філософії?

Тема 3. Проблема буття у філософії. Як визначається поняття «буття»? Які форми буття існують? Яке місце людини в системі буття? Що таке матеріалізм і ідеалізм? Як філософи розглядають взаємозв'язок матерії і свідомості?

Тема 4. Пізнання та істина у філософії. Що таке пізнання і які його рівні? Які форми пізнання існують? Як філософія визначає істину? Які критерії істини? У чому полягає значення наукового пізнання?

Змістовий модуль 2. Соціологія.

Тема 5. Соціологія як наука про суспільство. Який предмет і об'єкт соціології? Які основні функції соціології? Як виникла і розвивалася соціологія? Які існують основні соціологічні школи? У чому полягає значення соціології в сучасному суспільстві?

Тема 6. Соціальна структура суспільства. Що таке соціальна структура? Які елементи включає соціальна структура? Що таке стратифікація та соціальна мобільність? Як класифікуються соціальні групи? Яке місце інститутів у структурі суспільства?

Тема 7. Соціалізація та девіантна поведінка. Що таке соціалізація та які її етапи? Яку роль відіграють соціальні агенти? Що таке соціальні норми і контроль? Що означає поняття «девіантна поведінка»? Які теорії пояснюють девіантність?

Тема 8. Особистість у соціологічному вимірі. Як соціологія трактує особистість? Які фактори формують особистість? У чому полягає соціальна роль і статус? Як визначається соціальна ідентичність? Що таке соціальна взаємодія?

Змістовий модуль 3. Політологія.

Тема 9. Політологія як наука. Який об'єкт і предмет політології? Які функції виконує політологія? Як формувалася політологія як наука? Які методи використовує політологія? Яке значення політології у формуванні громадянського суспільства?

Тема 10. Влада та політична система. Що таке політична влада? Які типи влади існують? Що таке легітимність влади? Яка структура політичної системи? Яку роль відіграють політичні інститути?

Тема 11. Держава: суть, функції, форми. Що таке держава? Які функції виконує держава? Які існують форми державного правління? У чому відмінність між унітарною та федеративною державою? Яке значення має принцип поділу влади?

Тема 12. Політичні режими та демократія. Що таке політичний режим? Які є види політичних режимів? Що таке демократія? Які існують форми демократії? Які загрози демократії у сучасному світі?

Тема 13. Громадянське суспільство і правова держава. Що таке громадянське суспільство? Які ознаки громадянського суспільства? Що таке правова держава? Які принципи правової держави? Як взаємодіють держава і громадянське суспільство?

Тема 14. Політична культура та свідомість. Що таке політична культура? Які типи політичної культури існують? Що таке політична соціалізація? Як формується політична свідомість? Яке значення політичної культури для демократії?

Тема 15. Виборча система і вибори. Що таке виборча система? Які типи виборчих систем існують? Як організовуються вибори в демократичних державах? Які етапи виборчого процесу? Як впливають вибори на політичне життя?

Тема 16. Міжнародні відносини і глобальна політика. Що таке міжнародні відносини? Які актори міжнародної політики? Що таке геополітика? Які загрози та виклики стоять перед світовою спільнотою? Яке місце України в міжнародній політиці?

Методи навчання:

Словесні: проблемний виклад лекції, бесіда, дискусія, мозковий штурм тощо.

Наочні: спостереження, показ і обговорення навчальної презентації тощо.

Практичні: вправи, практичні роботи, розв'язування професійно-зорієнтованих ситуацій тощо.

Форми та методи оцінювання:

Усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): від студента очікується здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проектор, екран. Система електронного забезпечення навчання – MOODLE, в якій розміщуються навчальні матеріали дисципліни.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролів. Підсумкова оцінка є сумою балів набраних під час поточного та підсумкового контролів і вираховується за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять. При оцінюванні на практичних заняттях враховується активна участь студентів у занятті, здатність відповідати на питання за вивченим матеріалом, обговорення дискусійних питань, виконання практичних завдань, самостійної роботи.

Розподіл балів:

- "Відмінно" (90-100 балів) – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
- "Добре" (75-89 балів) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано й оформлено належним чином.
- "Добре" (65-74 балів) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, але припускається певних помилок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.
- "Задовільно" (58-64 балів) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, якщо допущені незначні помилки в розкритті термінів чи оформленні.
- "Задовільно" (50-57 балів) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного

характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

- "Незадовільно" (1-49 балів) – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, та сформованість практичних навичок.

Якщо студент з неповажних причин не з'явився на підсумкову атестацію, а також не володіє достатнім рівнем знань та сформованістю професійних умінь з означеного курсу, рівень його навчальних досягнень оцінюється незадовільно за національною шкалою та шкалою ECTS 1 – 34 F з обов'язковим повторним курсом.

Критерії оцінювання:

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел:

Основні:

1. Філософія науки та інноваційного розвитку / Л.А. Чекаль, С.В. Сторожук, Т.В. Горбатюк та ін. – Київ-Ніжин, 2015. – 952 с.
2. Капітон В. П. Філософія науки Нового Часу: монографія / В. Капітон, В. Панфілов ; Дніпропетровська держ. фінансова академія. – Д. : [ДДФА], 2008. – 248 с.
3. Білецький І. П. Філософія науки [Навч. посіб.] / І. П. Білецький, О.М. Кузь, В.Ф. Чешко. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 128с.
4. Грушевський М. Початки громадянства (генетична соціологія). – К.: Центр навчальної літератури, 2020. – 330 с.
5. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія: підручник / Л. Й. Гуменюк. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 564 с
6. Добренков В . І., Кравченко А.И. Методи соціологічного дослідження: Підручник. – К., 2004. – 768 с.
7. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. - 179 с.
8. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.
9. Гелей С. Д. Політологія [Текст] : навчальний посібн. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. - 9-те вид., переробл. і доп. - Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. - 370 с.

Допоміжні

1. Баранівський В. Ф. Політологія [Текст] : підручник / В. Ф. Баранівський ; Нац. акад. упр. -

- Київ : НАУ, 2016. - 235 с.Бойко О.Д. Політичне маніпулювання: навч. посіб. / Олександр Дмитрович Бойко. К.: Академвидав, 2010. – 432 с.
2. Конституція України [Текст]: станом на 22 січ. 2018 р.: відповідає офіц. тексту. - Харків : Право, 2018. - 70, [2] с.
 3. Бібліотека БДПУ. URL: <https://library.bdpu.org.ua/bspu-repository/> .
 4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> .